

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN AİLELERLE İLETİŞİMİ

Burçak Zerav SUZİN GÜR

sznbrck@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Sümeyya YAŞAR

rumeysa_kv@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Gülşah DOĞAN

gulsahdogan2008@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Zeynep DOĞAN

zeynepunverdogan@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı okul öncesi öğretmenlerinin ailelerle iletişiminde yaşanan sorunların tespit edilerek belirlenen sorunlar çerçevesinde çözüm önerileri sunmaktır. Araştırma sonuçlarına göre, velilerin okul öncesi eğitim kurumlarında yaşanan iletişim sorunları konusundaki algılarına ilişkin bulgular incelendiğinde, Okul, öğrencilerin sağlığı, gelişimi açısından uygun fiziki ortama sahip olduğu, Okulumuz her zaman temiz ve bakımlı olduğu, Okul yöneticilerine ve öğretmenlere ihtiyaç duyduğum an rahatlıkla ulaşabildiği, Okulun personelinin saygılı, nazik ve güler yüzlü olduğu ve Okulda öğrencilerin sağlık sorunu yaşadığında gerekli hassasiyetin gösterildiği ve velilerin bu hususlardan memnun oldukları görülmektedir.

Anahtar Kelime: Okul Öncesi, İletişim, Aile.

ABSTRACT

Communication of Preschool Teachers with Families

The main purpose of this research is to identify the problems experienced in the communication of preschool teachers with parents and to offer solutions within the framework of the problems identified. According to the results of the study, when the findings of the parents' perceptions about communication problems in pre-school education institutions are examined, the school has a suitable physical environment in terms of students' health and development, our school is always clean and well-maintained. It is seen that the personnel are respectful, kind and friendly and the necessary sensitivity is shown when the students have health problems in the school and parents are satisfied with these issues.

Key Words: Preschool, Communications, Family

GİRİŞ

Bireyin gelecekteki yaşamında kuşkusuz en belirleyici rolü oynayan kurum okuldur. Bu nedenle okulun geliştirilmesi ve tüm ilgililerin eğitim sürecine katılması gerekir. Çocuklarına destekleyici bir ortam sağlayan aileler, sosyo-ekonomik durumları yetersiz olsa bile çocuklarının okul başarısına olumlu etki yapabilirler. Öğrencilerin okul başarılarını artırmak hem ailelerin hem de okulun ortak sorunudur. Okul ve aileler bu amacı gerçekleştirmeye yönelik programlarını düzenlemek ve uygulamak için birlikte çalışabilir (Tutkun & Köksal, 2000). Okul öncesi eğitim 0-72 aylık yaş grubu aralığındaki çocuklara, zengin uyarıcı çevre olanakları sağlayan, çocuğun gelişim seviyelerine uygunluk taşıyan yaratıcılık gelişimi başta olmak üzere, onların gelişimlerini bütün yönleriyle destekleyen, çocuğa milletinin ve yakın çevresinin sosyal-kültürel değerleriyle evrensel değerlerini birbirleri ile çelişmeyen bir anlayışla tanıtmayı amaç edinen, planlı, isteğe bağlı bir davranış kazandırma sürecidir (Turan, 2004).

Okul öncesi eğitimi veya diğer bir deyişle erken çocukluk eğitimi, her çocuğun temel hakkı, amacı, bakım ve eğitim faaliyetlerini bir kurumda ve kurum dışında yerine getirmek olan ve her alanda çocukların gelişimlerini sağlamak şeklinde adlandırmaktadır (Ural ve Ramazan, 2007). Yaşamın temeli okul öncesi dönemdir. Öğrenme hızı çocukların bu dönemde çok yüksektir. Genel gelişim özellikleri her yaş grubunda, o yaş grubundaki tüm çocuklar için ortaktır. Her çocuğun kendine özgü durumu olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır. Okul öncesi eğitiminin amaçları, Milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak; çocukların beden, zihin ve duyu gelişimini, iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak, onları ilkokula hazırlamak ve şartları elverişsiz çevrelerden, ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak, ayrıca çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlanmak üzere dört maddeden oluştuğu gözükmektedir (MEB, 2013). Okul öncesi eğitimde çocuğa bilgi aktarılmaz, çocuk öğretmenlerin destek ve gözetimi ile kendi istekleri doğrultusunda gelişir ve olgunlaşır. Bu şekilde daha düzenli ve güdümlü eğitim verilen çocuk ilköğretime hazır olur (Günalp, 2007).

Okul öncesi eğitimin hedefleri belirlenirken çocuk tek başına düşünülmemeli, başarılı bir okul öncesi eğitim için, okul aile ortaklığı sağlanarak aileler eğitim kapsamına alınmalıdır (Atabey & Tezel-Şahin, 2009). Aileleri okula aktif katılımında bulunan çocukların okul başarısının daha yüksek, şiddet olaylarına katılma eğiliminin ise daha düşük olduğunu savunmakta, okula yönelik gönüllü aile katılımının sağlanması için okul yönetiminin, ailelerle sürekli ve düzenli iletişim kurmasının öneminden söz etmektedir (Starr, 2003). Okul öncesi eğitimin temeli ailede başladığı için aile erken yaşlardan itibaren çocuğun gelişimine destek olmalı ve bu süreçte öğretmenler de ailelere rehber olmalıdır (Ömeroğlu ve Can Yaşar, 2005). Öğretmenlerin aileye rehber olabilmesi için ailenin özelliklerini yakından tanınması gerekmektedir. Öğretmen ve ailenin benzer tutumlar sergilemesi çocuğun gelişiminin istendik yönde olması için ön koşullardan biridir (Oktay, 2002).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, Okulöncesi Öğretmenlerinin Ailelerle İletişimini incelemek ve tespit edilen problemlere karşı çözüm önerileri sunmaktır. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki alt problemlerin cevapları aranmıştır:

1. Okulöncesi öğretmenlerinin demografik özellikleri nasıldır?
2. Okulöncesi öğretmenlerinin ailelerle iletişime ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Ailelerin okul ile iletişim düzeyleri,
 - a. Öğrenim durumuna göre,
 - b. Maddi Durumlarına göre,
 - c. Sahip Oldukları çocuk sayısına göre ve
 - d. Velisi oldukları çocukların cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Bu çalışmada, tarama modelinden yararlanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırmada öncelikle konu ile ilgili kaynak ve araştırmaların belirlenmesi amacıyla yapılan “literatür taraması”na, ardından da ana sınıfı öğretmenlerinin velilerle iletişimine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan “anket çalışmasına” yer verilmiştir. Ana sınıfı öğretmenlerinin velilerle iletişimine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada; nicel araştırma modellerinden *ilişkisel model* kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2019–2020 eğitim öğretim yılında Sinop ili Durağan ilçesindeki öğrenci velileridir. Araştırmanın Örneklemine, Araştırma Evreninde görev yapan ve rastgele örnekleme yöntemiyle seçilen 117 öğrenci velisinden oluşmaktadır. Yarı-yapılandırılmış formları da 10 okul öncesi öğretmeniyle, mülâkat (kişisel görüşme) şeklinde yapılmıştır.

Tablo 1. Çalışma Grubunu Oluşturan Velilerin Demografik Özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Erkek	83	70,9
	Kadın	34	29,1
Yaş	31-40	70	59,8
	41-50	40	34,2
	50+	7	6
Eğitim Durumu	İlkokul	8	6,8
	Ortaokul	44	37,6
	Lise	33	28,2
Çocuk sayısı	Üniversite	32	27,4
	1	34	29,1
	1’den fazla	83	70,9

Çalışma gurubunu oluşturan velilerin cinsiyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, toplam 117 velinin 83'ü (%70,9) erkek, 34'ü (%29,1) Kadındır. Tablo 2 velilerin yaşlarına göre dağılımını göstermektedir. Çalışma gurubunu oluşturan velilerin yaşlarına göre dağılımı incelendiğinde, velilerin 70'inin (%59,8) 31–40, 40'ının (%34,2) 41–50, 7'sinin (%6,0) 50 yaş üzeri olduğu görülmüştür. Bu dağılım, yaş değişkeni bakımından alt gruplar içerisinde en kalabalık grubu 31–40 yaş grubunun oluşturduğunu, bunu sıra ile 41–50 yaş ve 50 üzeri yaş gruplarının izlediği gözlenmiştir. Velilerin eğitim düzeylerine göre dağılımı incelendiğinde velilerin 8'inin (%6,8) ilkökul, 44'ünün (%37,6) ortaokul 33'ünün (%28,2) lise ve 32'sinin (%27,4) üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Yine bu değişkene göre ortaya çıkan dağılımlarda ortaokul mezunlarının sayıca en büyük çoğunluğu oluşturduğu, bunu sırasıyla lise, üniversite ve ilkökul mezunlarının izlediği tespit edilmiştir. Çalışma gurubunu oluşturan Velilerin çocuk Durumuna Göre Dağılım incelendiğinde velilerin 34'ünün (%29,1) 1 çocuğu ve 83'ünün (%70,9) birden fazla çocuğu olduğu tespit edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplamak için araştırmacı tarafından bir anket oluşturulmuştur. Anket oluşturulurken literatürde çalışma, kitap makale vb. kaynaklar taranmıştır. En az 10 yıllık kıdeme sahip ve en az 3 yıl okul müdürlüğü yapmış, 5 tecrübeli okul öncesi okul yöneticileri ile görüşülmüştür. İncelenen kaynaklardan yararlanılarak maddeler yazılmış ve bir madde havuzu oluşturulmuştur. Maddeler anket haline getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışma grubunun mülakat sorularına verdikleri cevaplar, aslını bozmadan orijinal görüşler korunarak araştırmacı tarafından kısaltılması sağlanmıştır. Gizliliği sağlamak amacıyla katılımcı öğretmenler “Ö” kısaltması yapılarak belirtilmiş ve görüşmeye katılanlara numaralandırma sistemi ile alınmıştır. Daha sonra veriler geçerli boyutlara göre gruplandırılmış ve içerik analizi yapılmıştır. Anketin Hesaplanan güvenilirlik değeri **0,70** üzerine olduğundan dolayı anket güvenilirdir. Analizlerde, Ortalama (X) frekans (f), yüzde (%) testi, Varyans Analizi ve ANOVA analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Velilerin okul öncesi eğitim kurumlarında yaşanan problemler hangi sorunlar üzerinde yoğunlaşmaktadır?” Sorusunun cevabına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Yaşanan Problemlerin Ortalaması

Yaşanan Sorunlar	N	X	Std. Deviation
1. “Okulda yabancı kişilere karşılık güvenlik önlemleri alınmaktadır.”	117	1,67	0,97
2. “Okulun öğrenci servisi güvenlidir.”	117	2,48	1,22
3. “Servis öğrencileri zamanında duraktan alıp, zamanında teslim ediyor.”	117	2,63	1,40
4. “Okulun yemekhanesindeki malzemeler temiz ve sağlıklıdır.”	117	2,98	1,11
5. “Okul yönetimine ilettiğim sorunların çözümüne gayret gösterilir.”	117	3,03	1,39
6. “Okulun personeli bize saygılı, nazik ve güler yüzlü davranırlar.”	117	3,17	1,21
7. “Okulda her türlü değerlendirme ve ödüllendirme objektif ölçütlere uygundur. “	117	3,44	0,96
8. “Sınıfta yeterli araç ve gereçler bulunmaktadır. “	117	3,45	1,09
9. “Çocuklarımızın gelişim süreci ile ilgili yeterli bilgi alıyoruz. “	117	3,48	1,16
10. “Öğrenci kayıt kabul işlemleri gerektiğinde alınacak nakil, öğrenci belgesi vb. belgeler zamanında düzenlenir. “	117	3,51	1,09
11. “Okulda öğrencilere yönelik yapılan rehberlik hizmetleri yeterlidir.	117	3,52	1,19
12. “Okulumuzda hazırlanan günlük ders programları öğrencinin düzeyine uygundur.”	117	3,63	1,21
13. “Okuldaki sosyal etkinlikler öğrencinin yeteneklerini geliştirecek şekilde düzenlenmektedir.”	117	3,66	1,07
14. “Okulda yeterince sportif faaliyetler düzenlenmektedir.”	117	3,91	0,95
15. “Okulun yatakhane rahat, sağlıklı ve temizdir. “	117	3,92	0,99
16. “Okulda kararlar alınırken veli görüşleri de dikkate alınır.”	117	4,02	0,89
17. “Okul yöneticilerine ve öğretmenlere ihtiyaç duyduğum an rahatlıkla ulaşabiliyorum.”	117	4,12	0,89
18. “Okulda öğrenci sağlık sorunu yaşadığında gerekli hassasiyet gösterilir.”	117	4,16	0,89
19. “Okulumuz her zaman temiz ve bakımlıdır.”	117	4,28	0,75
20. “Okul, öğrencilerin sağlığı, gelişimi açısından uygun fiziki ortama sahiptir. (Rutubetsiz, havalandırılmalı, geniş, ferah vs.)”	117	4,41	0,65

Velilerin okul öncesi eğitim kurumlarında yaşanan problemlere ilişkin verdikleri cevapların ortalamalarına bakıldığında, en düşük ortalama puanların ankette yer alan “Okulda yabancı kişilere karşılık güvenlik önlemlerinin yeterince iyi olmaması” (\bar{X} Ort= 1,67), “Okulun öğrenci servisinin güvenli olmaması” (\bar{X} Ort= 2,48), ve “Servisin öğrencileri zamanında duraktan alıp, zamanında teslim etmemesi” (\bar{X} Ort= 2,63), ifadelerinde olduğu görülmüştür.

Velilerin Okul öncesi eğitim kurumlarında memnuniyetlerine ilişkin verdikleri cevapların ortalamalarına bakıldığında, en yüksek ortalama puanların ankette yer alan “Okul, öğrencilerin sağlığı, gelişimi açısından uygun fiziki ortama sahip olması (Rutubetsiz, havalandırılmalı, geniş, ferah vs.)” (\bar{X} Ort= 4,41), “Okulunun her zaman temiz ve bakımlı olması” (\bar{X} Ort= 4,28) ve “Okulda öğrencilerin sağlık sorunu yaşadığında gerekli hassasiyetin gösterilmesinin” (\bar{X} Ort= 4,16) ifadelerinde en yüksek memnuniyet düzeyine sahip olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplar incelenmiş ve tek tek değerlendirilmiştir. Öğretmen görüşleri kapsamında kurulların işlevselliği hakkındaki görüşleri ile genel bilgiler elde edilmiş ve literatür kapsamında bu sonuçların nedenleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

“Okulun ve sınıfın fiziki şartları velilerle sorun yaşamanıza neden oluyor mu?”

Ara sıra, veliler tuvaletler hakkında sıkıntılarını bildiriyorlar. Ayrıca velilerin koridorda beklemeleri ve yüksek sesle konuşmaları sorun oluyor. (Ö-1),(Ö-10)

Evet, sorun olmaktadır. Sınıfların küçük ve yetersiz olması sınıf içinde kaza oluşumlarını artırmaktadır. Ayrıca velilerin okulun fiziki şartlarından dolayı velilerle ayrı bir görüşme odasının olmaması ve velilerin sınıf kapısında beklemeleri sorununa neden olmaktadır. (Ö-2), (Ö-5).

Sınıfımız giriş katında ve ayakaltında olduğu için sınırlı ders saatlerinde rahatsız oluyoruz. Sınıfımızın konumu yanlış bence, ana sınıfı en sessiz yerde olması gerekirken, sınıfımızın yeri yol geçen hanı gibi. (Ö-3),(Ö-5),(Ö-9)

“Öğrencinin ailede yaşadığı sosyal ve psikolojik sorunlar, velilerle sorun yaşamanıza neden oluyor mu? Bu sorunlar nelerdir? Çözüm önerileriniz nedir?”

Evet, sorun olmaktadır. Özellikle ailelerin çocuklarındaki sorunları kabul etmemeleri, çözüm önerilerine uymamaları, anne , babaya veya ailede yaşayan diğer fertlerin çözüm önerilerine farklı tutum sergilemeleri de sorunların çözümünü güçleştirmektedir.(Ö-2)

Velilerle sorun yaşamamıza neden oluyor. Aile içi şiddet ve çocuklara yanlış muamele, yanlış davranış ve tutumlar çocuklara yansıdığı için sınıf içinde sıkıntı yaşamamıza neden oluyor. Çözüm noktasında bazı konularda yapabileceğimiz şeyler sınırlı. Doğru bir şekilde dinlemek, bazı durumlarda teselli,bazı durumlarda yönlendirme(hastahane, rehberlik merkezi, psikolog...vb.) (Ö-4)(Ö-8)

“Ailenin sosyo kültürel ve ekonomik yapısı velilerle sorun yaşamanıza sebep olmakta mıdır? Bunlar nelerdir, bu sorunlara karşı çözüm önerileriniz var mıdır?”

Evet, sorun olmaktadır. Etkinlikler için malzeme istiyoruz, maddi durumu iyi olmayan velilerimiz alamadığı için sıkıntı yaşıyoruz. Çözüm olarak da okul öncesi öğrencilerine bu malzemeler, Bakanlık tarafından ücretsiz olarak verilmelidir. (Ö-9),Ö-2), (Ö-10), (Ö-4).

Kültür farklılıkları, çevre şartları, gelenek, görenekler vs. farkındalıkları gözlemliyoruz. Ara sıra sıkıntılar görülse bile velilerin bazıları bu durumu kabullenmiyor. Sorunlar konuşulur, çözülen sorunlarda anlaşmaya varılır. Çözülemeyen sorunlarda uygun yerlere yönlendirilir. (Ö-1)

Araştırmada cevap aranan son soru **“Ailelerin anaokulu ile iletişim düzeyleri, öğrenim durumu, ekonomik durum, çocuk sayısı ve cinsiyet değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?”** olmuştur. Bununla ilgili yapılan analiz sonuçları aşağıda sırayla sunulmaktadır.

Demografik değişkenlere göre incelenen farklılık aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3. Cinsiyete Göre Farklılaşma

CİNSİYET	N (Sayı)	Mean (Ortalama)	Std. Deviation (Standart sapma)	Std. Error	t	p	Anlamlılık Düzeyi
				Mean (Standart sapma)			
Erkek	64	4,313	0,687	0,086	-1,729	0,088	P > 0,05
Kadın	20	4,600	0,503	0,112	-2,032		Anlamlı değil
Erkek	64	3,063	1,207	0,151	4,580	0,000	P<0,05
Kadın	20	1,800	0,410	0,092	7,150		ANLAMLI
Erkek	64	2,750	1,155	0,144	1,914	0,059	P > 0,05
Kadın	20	2,200	1,005	0,225	2,059		Anlamlı değil
Erkek	64	3,688	1,167	0,146	-1,921	0,058	P > 0,05
Kadın	20	4,200	0,410	0,092	-2,974		Anlamlı değil
Erkek	64	4,750	0,436	0,055	-0,453	0,652	P > 0,05
Kadın	20	4,800	0,410	0,092	-0,468		Anlamlı değil
Erkek	64	4,375	0,488	0,061	3,971	0,000	P<0,05
Kadın	20	3,800	0,768	0,172	3,156		ANLAMLI
Erkek	64	4,875	0,333	0,042	4,888	0,000	P<0,05
Kadın	20	4,400	0,503	0,112	3,963		ANLAMLI
Erkek	64	4,188	1,082	0,135	-0,848	0,399	P > 0,05
Kadın	20	4,400	0,503	0,112	-1,208		Anlamlı değil
Erkek	64	3,875	1,327	0,166	-1,725	0,088	P > 0,05
Kadın	20	4,400	0,503	0,112	-2,620		Anlamlı değil
Erkek	64	3,625	1,327	0,166	2,980	0,004	P<0,05
Kadın	20	2,600	1,392	0,311	2,906		ANLAMLI
Erkek	64	4,438	0,710	0,089	-0,950	0,345	P > 0,05
Kadın	20	4,600	0,503	0,112	-1,135		Anlamlı değil
Erkek	64	4,750	0,436	0,055	7,098	0,000	P<0,05
Kadın	20	3,600	1,046	0,234	4,787		ANLAMLI
Erkek	64	4,375	0,701	0,088	-0,148	0,883	P > 0,05
Kadın	20	4,400	0,503	0,112	-0,175		Anlamlı değil
Erkek	64	1,563	0,710	0,089	-0,219	0,827	P > 0,05
Kadın	20	1,600	0,503	0,112	-0,262		Anlamlı değil
Erkek	64	4,563	0,500	0,063	-3,897	0,000	P<0,05
Kadın	20	5,000	0,000	0,000	-7,000		ANLAMLI
Erkek	64	3,813	1,139	0,142	-2,992	0,004	P<0,05
Kadın	20	4,600	0,503	0,112	-4,341		ANLAMLI
Erkek	64	4,188	1,194	0,149	-0,773	0,442	P > 0,05
Kadın	20	4,400	0,503	0,112	-1,138		Anlamlı değil
Erkek	64	4,188	0,889	0,111	-2,975	0,004	P > 0,05
Kadın	20	4,800	0,410	0,092	-4,251		Anlamlı değil
Erkek	64	3,313	0,990	0,124	3,954	0,000	P<0,05
Kadın	20	2,400	0,503	0,112	5,458		ANLAMLI
Erkek	64	1,688	0,924	0,115	1,328	0,188	P > 0,05
Kadın	20	1,400	0,503	0,112	1,784		Anlamlı değil

İfadeler $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı fark göstermektedir. Bu ifadelere verilen cevabın ortalamalarına bakıldığında, Erkeklerin daha olumlu cevap verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 4. Yaşa Göre Farklılaşma

	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	10,762	2	5,381			
Gruplar İçi	25,048	83	0,309	17,401	0,000	P<0,05
Toplam	35,810	84				Anlamlı
Gruplar Arası	7,048	2	3,524			
Gruplar İçi	112,190	83	1,385	2,544	0,085	P<0,05
Toplam	119,238	84				Anlamlı
Gruplar Arası	2,762	2	1,381			
Gruplar İçi	105,048	83	1,297	1,065	0,350	P<0,05
Toplam	107,810	84				Anlamlı
Gruplar Arası	0,190	2	0,095			
Gruplar İçi	92,762	83	1,145	0,083	0,920	P > 0,05
Toplam	92,952	84				Anlamlı Değil
Gruplar Arası	2,476	2	1,238			
Gruplar İçi	12,762	83	0,158	7,858	0,001	P<0,05
Toplam	15,238	84				Anlamlı
Gruplar Arası	3,810	2	1,905			
Gruplar İçi	27,429	83	0,339	5,625	0,005	P<0,05
Toplam	31,238	84				Anlamlı
Gruplar Arası	0,476	2	0,238			
Gruplar İçi	14,762	83	0,182	1,306	0,276	P<0,05
Toplam	15,238	84				Anlamlı
Gruplar Arası	19,524	2	9,762			
Gruplar İçi	59,714	83	0,737	13,242	0,000	P<0,05
Toplam	79,238	84				Anlamlı
Gruplar Arası	21,810	2	10,905			
Gruplar İçi	98,190	83	1,212	8,996	0,000	P<0,05
Toplam	120,000	84				Anlamlı
Gruplar Arası	11,619	2	5,810			
Gruplar İçi	152,190	83	1,879	3,092	0,051	P<0,05
Toplam	163,810	84				Anlamlı
Gruplar Arası	4,762	2	2,381			
Gruplar İçi	32,190	83	0,397	5,991	0,004	P<0,05
Toplam	36,952	84				Anlamlı
Gruplar Arası	4,762	2	2,381			
Gruplar İçi	48,190	83	0,595	4,002	0,022	P<0,05
Toplam	52,952	84				Anlamlı
Gruplar Arası	14,952	2	7,476			
Gruplar İçi	20,857	83	0,257	29,034	0,000	P<0,05
Toplam	35,810	84				Anlamlı
Gruplar Arası	3,810	2	1,905			
Gruplar İçi	32,762	83	0,404	4,709	0,012	P<0,05
Toplam	36,571	84				Anlamlı
Gruplar Arası	1,238	2	0,619			
Gruplar İçi	17,429	83	0,215	2,877	0,062	P<0,05
Toplam	18,667	84				Anlamlı
Gruplar Arası	5,810	2	2,905			
Gruplar İçi	90,190	83	1,113	2,609	0,080	P<0,05
Toplam	96,000	84				Anlamlı
Gruplar Arası	44,190	2	22,095			
Gruplar İçi	51,048	83	0,630	35,060	0,000	P<0,05
Toplam	95,238	84				Anlamlı
Gruplar Arası	1,619	2	0,810			
Gruplar İçi	57,048	83	0,704	1,149	0,322	P<0,05
Toplam	58,667	84				Anlamlı
Gruplar Arası	5,524	2	2,762			
Gruplar İçi	73,714	83	0,910	3,035	0,054	P > 0,05
Toplam	79,238	84				Anlamlı Değil
Gruplar Arası	27,619	2	13,810			
Gruplar İçi	32,190	83	0,397	34,749	0,000	P<0,05
Toplam	59,810	84				Anlamlı

İfadeler $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı fark göstermektedir. Bu ifadelere verilen cevabın ortalamalarına bakıldığında yaş yükseldikçe olumlu düşüncelerin arttığı görülmektedir.

Tablo 5. Çocuk Durumuna Göre Farklılaşma

	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlılık Düzeği P<0,05 Anlamlı
Gruplar Arası	10,387	3	3,462	10,896	0,000	
Gruplar İçi	25,422	81	0,318			
Toplam	35,810	84				
Gruplar Arası	66,438	3	22,146	33,555	0,000	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	52,800	81	0,660			
Toplam	119,238	84				
Gruplar Arası	61,587	3	20,529	35,531	0,000	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	46,222	81	0,578			
Toplam	107,810	84				
Gruplar Arası	6,863	3	2,288	2,126	0,103	P > 0,05
Gruplar İçi	86,089	81	1,076			Anlamlı Değil
Toplam	92,952	84				
Gruplar Arası	2,216	3	0,739	4,538	0,005	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	13,022	81	0,163			
Toplam	15,238	84				
Gruplar Arası	7,949	3	2,650	9,102	0,000	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	23,289	81	0,291			
Toplam	31,238	84				
Gruplar Arası	4,216	3	1,405	10,200	0,000	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	11,022	81	0,138			
Toplam	15,238	84				
Gruplar Arası	28,349	3	9,450	14,855	0,000	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	50,889	81	0,636			
Toplam	79,238	84				
Gruplar Arası	71,778	3	23,926	39,693	0,000	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	48,222	81	0,603			
Toplam	120,000	84				
Gruplar Arası	23,721	3	7,907	4,515	0,006	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	140,089	81	1,751			
Toplam	163,810	84				
Gruplar Arası	12,952	3	4,317	14,392	0,000	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	24,000	81	0,300			
Toplam	36,952	84				
Gruplar Arası	9,397	3	3,132	5,753	0,001	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	43,556	81	0,544			
Toplam	52,952	84				
Gruplar Arası	10,921	3	3,640	11,701	0,000	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	24,889	81	0,311			
Toplam	35,810	84				
Gruplar Arası	9,149	3	3,050	8,897	0,000	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	27,422	81	0,343			
Toplam	36,571	84				
Gruplar Arası	1,778	3	0,593	2,807	0,045	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	16,889	81	0,211			
Toplam	18,667	84				
Gruplar Arası	23,111	3	7,704	8,455	0,000	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	72,889	81	0,911			
Toplam	96,000	84				
Gruplar Arası	15,416	3	5,139	5,150	0,003	P<0,05 Anlamlı
Gruplar İçi	79,822	81	0,998			
Toplam	95,238	84				
Gruplar Arası	24,178	3	8,059	18,694	0,000	P<0,05

Gruplar İçi	34,489	81	0,431			Anlamlı
Toplam	58,667	84				
Gruplar Arası	4,883	3	1,628	1,751	0,163	P > 0,05
Gruplar İçi	74,356	81	0,929			Anlamlı Değil
Toplam	79,238	84				
Gruplar Arası	18,210	3	6,070	11,673	0,000	P<0,05
Gruplar İçi	41,600	81	0,520			Anlamlı
Toplam	59,810	84				

İfadeler $p<0,05$ düzeyinde anlamlı fark göstermektedir. Bu ifadelere verilen cevabın ortalamalarına bakıldığında çok çocuğu olanların olumlu düşüncelerin arttığı görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, eğitim kurumlarında yaşanan sorunların tespit edilerek hal çarelerinin sunulması amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma Grubu Sinop ili Durağan ilçe merkezinde bulunan okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenci velilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın Çalışma Grubunun 127 kişiden oluşturulmuştur. Bu bölümde, çalışma grubuna ve alt problemlere ilişkin bulgular sırası ile verilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Velilerin Okul öncesi eğitim kurumlarında yaşanan problemlere ilişkin verdikleri cevapların ortalamalarına bakıldığında, yaşanan en büyük sorunların, Okulda yabancı kişilere karşılık güvenlik önlemlerinin yeterince iyi olmaması (\bar{X} Ort= 1,67), Okulun öğrenci servisi güvenli olmaması (\bar{X} Ort= 2,48), ve Servisin öğrencileri zamanında duraktan alıp, zamanında teslim etmemesi (\bar{X} Ort= 2,63), olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre, Velilerin okul öncesi eğitim kurumlarında yaşanan iletişim sorunları konusundaki algılarına ilişkin bulgular incelendiğinde, Okul, öğrencilerin sağlığı, gelişimi açısından uygun fiziki ortama sahip olduğu, Okulun her zaman temiz ve bakımlı olduğu, Okul yöneticilerine ve öğretmenlere ihtiyaç duyulduğu her an rahatlıkla ulaşabildiği, Okulun personelinin saygılı, nazik ve güler yüzlü olduğu ve Okulda öğrencilerin sağlık sorunu yaşadığında gerekli hassasiyetin gösterildiği ve velilerin bu hususlardan memnun oldukları görülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan, anaokulu öğretmenlerinin ailelerle iletişiminde ne tür sorunlara ilişkin verdikleri cevapların ortalamalarına bakıldığında, “Okulun ve sınıfın fiziki şartları velilerle sorun yaşamanıza neden oluyor mu?” sorusuna katılımcıların büyük çoğunluğu, “*Sınıfımız giriş katında ve ayakaltında olduğu için sınırlı ders saatlerinde rahatsız oluyoruz.*” cevabını verdiler. Sonra ise “*velilerin tuvaletler hakkındaki şikayetleri ve velilerin koridorda bekleyerek yüksek sesle konuşmaları sorun teşkil etmektedir.*”

“Öğrencinin ailede yaşadığı sosyal ve psikolojik sorunlar, velilerle sorun yaşamanıza neden oluyor mu? Bu sorunlar nelerdir? Çözüm önerileriniz nedir?” sorusuna katılımcıların çoğunluğu, “*Evet, sorun oluyor. Anne babanın geçimsizliği, büyük anne ve büyük babanın çocuğu şımartması, ailede şiddet, (hatta bunları çocuklar resimle ifade ediyor). Bu tür çocuklar çok hırçın oluyor ve ailede gördüklerini okulda uygulamaya çalışıyorlar. Bu durumu veliye anlattığımızdaysa, veli bunu kabullenmeyip savunma moduna geçiyor. Bu duruma çözüm önerilerimiz ise, önce veliyle görüşüyoruz, çözüm bulamazsak okulumuzun rehber öğretmene yönlendiriyoruz. Bazen de rehber öğretmen sınıfa geliyor. Psikoloğa giden öğrenciler bile var.*” cevabını vermişlerdir.

“Ailenin sosyo kültürel ve ekonomik yapısı velilerle sorun yaşamanıza sebep olmakta mıdır? Bunlar nelerdir, bu sorunlara karşı çözüm önerileriniz var mıdır?” sorusuna katılımcıların çoğunluğu, “*Evet, sorun olmaktadır. Etkinlikler için malzeme istiyoruz, maddi durumu iyi olmayan velilerimiz alamadığı için sıkıntı yaşıyoruz. Çözüm olarak da okul öncesi öğrencilerine bu malzemeler, Bakanlık tarafından ücretsiz olarak verilmelidir.*” cevabını vermişlerdir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan velilerin okul öncesi eğitim kurumlarında yaşanan sorunlar konusundaki algılarının, cinsiyete göre , yaş durumlarına göre ve sahip oldukları çocuk durumlarına göre farklılık göstermekte olup olmadığına ilişkin bulgular incelendiğinde, Erkek öğrenci velilerinin daha olumlu cevap verdikleri ve kız öğrenci velilerin daha fazla sorun yaşadıkları, yaş yükseldikçe olumlu düşüncelerin arttığı ve çok çocuğu olanların olumlu düşüncelerin arttığı sonucuna varılmıştır.

Gökçe (2000) tarafından gerçekleştirilen “İlköğretimde okul aile işbirliğinin geliştirilmesi” konulu araştırmada, araştırmacı ilköğretimde okul aile işbirliğinin geliştirilmesine yönelik olarak okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrenci velilerinin beklenti ve önerilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Ankara’da ilköğretim okullarında görev yapan 16 okul yöneticisi ve 80 öğretmenin beklenti ve önerilerinin belirlenmesi amacıyla anket formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler gruplandırılarak frekans ve yüzde şeklinde ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda; hem okul yöneticilerinin, hem öğretmenlerin hem de velilerin tamamına yakınının sürekli etkileşim ve işbirliğinin sağlanması gerektiği konusunda görüş birliği içinde oldukları, okul yöneticileri ve öğretmenlerin öğrenci velilerinin öncelikle okula ve kendilerine yardımcı olmalarını isterlerken, öğrenci velilerinin ise, okul yönetimine aktif olarak katılmayı ve eğitimin niteliğinin artırılmasını istedikleri, yine okul yöneticileri ve öğretmenlerin, öğrenci velisinin okul etkinliklerine ve toplantılarına katılarak sorumluluklarını yerine getirmesini beklerlerken, öğrenci velilerinin ise, talep ve isteklerinin okul yönetimi tarafından dikkate alınmasını, sosyal faaliyetlerin artırılmasını ve okul aile birliğinin işlevsel hale getirilmesini istedikleri saptanmıştır.

Öneriler

1. Okulda yabancı kişilere karşılık güvenlik önlemlerini artırılmalıdır.
2. Okulun öğrenci servisi düzenli olarak denetlenmelidir.
3. Okulun öğrenci servisi güvenli hale getirilmelidir. Araçlarda emniyet kemeri ve araç içi kamera olmalıdır.
4. Okulda sağlık sorunu yaşayan öğrencilere karşı gerekli hassasiyet gösterilmelidir.
5. Ana sınıflarının giriş katında olmamasına özen gösterilmelidir.
6. Öğretmen ve aile arasında sorun olduğunda devreye üçüncü bir kimse girerek arabulucu rolü üstlenmelidir.

KAYNAKÇA

- Atabey, D. & Tezel-Şahin, F. (2009). Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin demografik özelliklerine göre ailelerle olan iletişim ve işbirliğine bakış açılarının incelenmesi, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(1).
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile işbirliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 204-209.
- Günel, A. (2007). *Farklı anne baba tutumlarının okul öncesi eğitim çağındaki çocukların özgüven duygusunun gelişimine etkisi (Aksaray İli Örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- MEB. (2013). Okul öncesi eğitim programı. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf>
- Oktay, A. (2002). *Yaşamın sihirli yılları: Okulöncesi dönem*. Epsilon Yayınevi.
- Ömeroğlu, E. & Can Yaşar, M. (2005). Okul öncesi eğitim kurumlarında ailenin eğitime katılımı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 6(62), 29-34.
- Starr, L. (2003). A dozen activities to promote parent involvement. <http://www.educationworld.com/a_admin/admin1.
- Turan, F. (2004). Okul öncesi eğitim kurumları yönetmeliği ve programının değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 162.
- Tutkun, Ö. & Köksal, A. (2000). Okul- aile işbirliğinde yeni yaklaşımlar. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8, 216-224
- Ural, O., Ramazan, M.O. (2007). *Türkiye’de okul öncesi eğitimin dünü ve bugünü*. S. Özdemir, H. Bacanlı, M. Sözer. (Editörler). Türkiye’de okul öncesi eğitim ve ilköğretim sistemi temel sorunlar ve çözüm önerileri. Türk Eğitim Derneği.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.